

Pla Director de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de les Franqueses del Vallès

Novembre de 2020

Ajuntament de
**les Franqueses
del Vallès**

Amb la col·laboració de

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Encàrrec

Ajuntament de les Franqueses del Vallès
Àrea de Participació i Relacions Ciutadanes

Direcció i redacció

Idees, anàlisi social www.isd.cat

Cristina Valls

Roser Solà-Morales

Amb la col·laboració de

Servei de Convivència, Diversitat i Participació Ciutadana

Diputació de Barcelona

Índex

Presentació.....	4
1. Procés metodològic.....	5
2. Elements clau de la participació ciutadana a les Franqueses del Vallès.....	7
3. Eixos del Pla Director de Participació Ciutadana de les Franqueses del Vallès.....	10
3.1. EIX 1. Organització i rol de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes.....	11
3.2. EIX 2. Foment del teixit associatiu	13
3.3. EIX 3. Qualitat de la participació	15
Annex. Proposta de protocols.....	21

Presentació

L'Ajuntament de les Franqueses del Vallès ha realitzat un procés de reflexió conjunta (implicant polítics, tècnics i entitats) sobre la participació ciutadana al municipi amb l'objectiu d'impulsar i ordenar els mecanismes i processos de participació ciutadana i planificar-los amb una estratègia i uns objectius comuns. El Pla Director de Participació Ciutadana és el resultat d'aquest procés de reflexió.

El Pla Director de Participació Ciutadana és un instrument de planificació de l'acció de govern que ordena i proposa línies estratègiques d'actuació municipal en termes de participació ciutadana. És una eina estratègica que orienta l'acció de govern estructurant noves formes de governar, més participatives, aprofundint en la democràcia representativa, tot incorporant elements relacionals en les formes de treballar i en la presa de decisions. El Pla no s'ha d'entendre doncs com un fi en si mateix sinó com un instrument que ha de permetre generar una nova cultura política, de treball i de govern.

En aquest sentit el Pla Director de Participació Ciutadana es presenta com un pla transversal que afecta totes les àrees de l'ajuntament i especialment l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes, encarregada de promoure i vetllar per la implicació de la ciutadania en la presa de decisions públiques. Ha de propiciar que la participació sigui quelcom més que una suma de processos i mecanismes per esdevenir quelcom més global i estratègic.

D'altra banda, l'elaboració del Pla Director de Participació Ciutadana també ha estat un procés participatiu que ha implicat a l'Alcaldia i al responsable polític de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes, personal tècnic municipal i entitats veïnals. S'han incorporat les visions dels diferents agents i s'ha debatut sobre aquells temes més controvertits, promovent la construcció compartida de les diferents accions del pla.

Ara bé, la pandèmia de la Covid-19 ha afectat la fase final del projecte i s'han hagut de cancel·lar les sessions de treball amb els Consells de Poble.

El present informe s'estructura en tres apartats. En el primer capítol s'explica el procés metodològic realitzat per redactar el pla i les diferents eines metodològiques emprades per conèixer com s'articula la participació al municipi i les visions dels agents polítics, tècnics i entitats. El segon apartat fa una síntesi de la diagnosi, aprofundint en els elements clau i els seus efectes en la participació ciutadana. A continuació, es presenten els eixos, els objectius i les accions del Pla Director de Participació Ciutadana. Finalment, els annexes recullen els protocols d'actuació vinculats als objectius del pla. La diagnosi complerta es pot consultar en un informe a part.

1. Procés metodològic

El procés de redacció del pla ha tingut una durada de sis mesos i s'ha realitzat en dues fases diferenciades: una fase de diagnosi que analitza la situació actual de la participació al municipi i una fase propositiva que defineix les accions que han de donar un nou impuls a la participació de les Franqueses del Vallès.

Fase 1. Diagnosi

La fase de diagnosi ha estat de detecció i d'anàlisi de la situació municipal en matèria de participació ciutadana. S'ha elaborat una diagnosi que permetés emmarcar el tema objecte d'estudi i detectar discursos que serien la base per al debat i la concreció de propostes futur.

Per adaptar el Pla Director de Participació Ciutadana al context de les Franqueses del Vallès, una primera tasca va consistir en recollir informació documental sobre el municipi. La diagnosi va permetre identificar com s'organitza internament l'Ajuntament, com s'estructura la pràctica participativa al municipi, amb quins mecanismes de participació ciutadana (consells, processos participatius) es compta o quins són els canals de comunicació interns i externs existents.

En aquesta fase també es van recollir les opinions de personal tècnic, polític, entitats i ciutadania, obtinguda a partir de la consulta de fonts secundàries i de les entrevistes realitzades. El resultat va ser un mapa de visions estructurat en quatre blocs temàtics: 1. Informació i transparència; 2. Participació ciutadana; 3. Teixit associatiu; 4. Relació entre pobles.

Per a fer el seguiment de la redacció del Pla es va constituir una **comissió tècnica** integrada per la cap i la tècnica de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes, la tècnica del Servei de Participació Ciutadana de la Diputació de Barcelona i la consultora externa. Sempre que es va creure oportú, es va incorporar el regidor de Participació i Relacions Ciutadanes a la comissió. En aquesta primera fase, la comissió s'ha reunit tres vegades.

El treball per a l'elaboració de la diagnosi del Pla Director de Participació Ciutadana de les Franqueses del Vallès es va realitzar durant els mesos de novembre i desembre de 2019 i es va fer a partir de:

- **Anàlisi documental i recull de dades secundàries.** Anàlisi de documentació relacionada amb la participació ciutadana al municipi (Reglament Orgànic Municipal, esborrany del reglament de participació ciutadana, reglaments dels consells de poble i altres òrgans i informes dels processos participatius). Cal tenir en compte que en el marc del procés participatiu per a l'elaboració del reglament de participació ciutadana es van celebrar diversos tallers participatius amb ciutadania, membres dels òrgans de participació, equip tècnic i polític, els resultats dels quals s'han incorporat en el mapa de visions de la diagnosi del Pla Director de Participació Ciutadana.

- **Entrevistes en profunditat.** Amb l'objectiu de conèixer com es planifica la participació ciutadana es van fer entrevistes en profunditat a l'Alcalde, el Regidor de Participació i Relacions Ciutadanes, el gerent, la cap i la tècnica de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes. Les entrevistes van permetre complementar i validar les visions identificades en el procés participatiu vinculat a la redacció del reglament de participació ciutadana (que va fer diverses sessions de treball amb personal tècnic municipal).
- **Fitxes informatives als referents tècnics dels òrgans de participació ciutadana.** Per conèixer amb més detall el funcionament dels òrgans de participació, es van distribuir fitxes per recollir diversa informació (indicadors com el nombre de participants, nombre de dones/homes, edat dels membres, etc.) a les persones referents de tots els consells en funcionament al municipi.

Fase 2. Propostes

Fruit de la diagnosi, l'equip tècnic va identificar un conjunt de reptes que es van traduir en una primera proposta d'objectius i accions. El document es va contrastar amb la comissió tècnica i amb personal tècnic i entitats veïnals del municipi. La fase propositiva es va realitzar durant els mesos de gener a març de 2020 i es van fer les següents actuacions:

- **Sessions de treball amb personal tècnic i amb entitats veïnals.** Es van celebrar tres sessions de treball temàtiques per treballar parcialment una primera proposta d'objectius i accions del Pla Director de Participació Ciutadana. L'objectiu era aprofundir en diferents temes vinculats a la participació ciutadana i definir accions concretes a desenvolupar per tal que les Franqueses sigui un municipi participatiu.

Es van celebrar les reunions següents: una primera reunió amb la comissió tècnica per definir objectius i accions, una segona sessió amb personal tècnic municipal i per últim, una sessió amb representants veïnals.

Una vegada definits els objectius i les accions del pla, la regidoria de Participació i Relacions Ciutadanes va prioritzar aquelles accions que l'equip de govern conjuntament amb l'equip tècnic municipal es pot comprometre a desenvolupar.

A partir de les reflexions i aportacions recollides en els diferents espais, es va procedir a la redacció definitiva del Pla Director de Participació Ciutadana.

2. Elements clau de la participació ciutadana a les Franqueses del Vallès

En el moment d'elaborar aquest Pla Director, l'Ajuntament de les Franqueses del Vallès estava redactant el Reglament de Participació Ciutadana. Fins que no s'aprovi, la participació està regulada pel Reglament Orgànic Municipal del 2017 que recull tres articles relacionat amb els consells locals sectorials i territorials i un títol sobre "Transparència, informació ciutadana i assistència als plens", i pels articles 76 a 84 del Reglament Orgànic Municipal del 2000 que es mantenen la seva vigència fins que no s'aprovi la corresponent normativa per a les entitats ciutadanes d'interès municipal.

Existeix una àrea de Participació i Relacions Ciutadanes que es va crear fa més de deu anys. L'àrea depèn de la Regidoria de Participació i Relacions Ciutadanes i està dotada amb poc personal tècnic que es comparteix amb altres regidories. Actualment s'està treballant en un nou organigrama estructurat en quatre grans macro-àrees que facilitarà el treball transversal i la coordinació entre àrees.

La ciutadania pot accedir a la informació d'interès públic a través del Portal de Transparència i de la plana web municipal. El Servei d'Atenció a la Ciutadania (SAC) és l'espai presencial on es pot dirigir la ciutadania per resoldre dubtes o fer tràmits. A la web municipal també hi ha els canals de queixes i suggeriments i es pot contactar amb l'alcalde i la resta de regidors i regidores. Tanmateix, les dimensions del municipi faciliten el contacte informal entre els veïns i veïnes i els polítics. Actualment s'està treballant en un projecte d'audiències públiques com un canal de contacte amb la ciutadania.

El municipi compta amb diferents espais estables de participació ciutadana: quatre òrgans sectorials (Consell de la Pagesia, Consell Escolar Municipal, Consell General del Patronat Municipal d'Esports, Consell General del Patronat Municipal de Cultura, Educació, Infància i Joventut) i dos Consells de Poble, el de Llerona i el de Corró d'Amunt. A part, en els darrers anys l'Ajuntament també ha iniciat processos i accions de participació ciutadana sobre temàtiques diferents. Tots els processos han estat d'àmbit municipal, excepte els impulsats pel Pla de Barris de Bellavista com per exemple el procés participatiu per dissenyar la plaça de l'Esbarjo o la Taula d'Entitats.

A continuació es presenta el resum de visions compartides pels diferents agents consultats (equip polític, personal tècnic i entitats veïnals). La informació ha estat extreta de la "Diagnosi pel que fa la participació a les Franqueses del Vallès", que es pot consultar si interessa aprofundir-hi.

Resum de les visions:

- L'Ajuntament hauria de treballar d'una manera més relacional, comptant amb la **participació de la ciutadania per a enriquir les decisions públiques.**
- **Garantir criteris de qualitat** en els processos i els canals de participació (informació prèvia, heterogeneïtat de discursos, diversitat de canals, eines de seguiment i retiment de comptes, etc.).
- Consolidar el model participatiu del municipi basat en els **Consells de Poble** com els espais de participació territorials del municipi, revisant el seu **funcionament** perquè siguin espais més participatius.
- Apostar per **espais de participació més flexibles**, sense necessitat d'estar subjectes a normes i reglaments, i vinculats a processos participatius o temes concrets.
- **Arribar al màxim de persones** i obrir la participació a la diversitat de persones que viuen a les Franqueses (arribar a perfils de població heterogènia).
- **Diversificar els canals de participació** i cercar fórmules per superar barreres (horaris, servei de canguratge, llenguatge, etc).
- Buscar relacions més eficients i equitatives entre **regidors i regidores, i entitats** i trencar amb certes inèrcies.
- Impulsar el treball conjunt i la **relació entre entitats i ajuntament.**
- La idiosincràsia territorial del **municipi dividit en cinc pobles** de característiques diferents s'ha de tenir en compte a l'hora de definir els reptes.

De la diagnosi del pla, s'han identificat quatre temes clau que recullen les visions i informacions recollides i que han sigut la base per a la definició dels eixos estratègics, els objectius i les accions del pla director. Aquests són: les Franqueses és un municipi format per cinc pobles de característiques diferents; manca de transversalitat dins l'Ajuntament; entitats i segmentació administrativa; qualitat de la participació. Aquests temes tenen efectes en la participació ciutadana del municipi, als quals el pla haurà de donar resposta amb l'objectiu que les Franqueses sigui un municipi participatiu. En el quadre 1 presentem aquests efectes.

Quadre 1. Temes clau i efectes en la participació

TEMA	EFECTES EN LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA
1. Municipi format per cinc pobles de característiques diferents	<ul style="list-style-type: none"> - Baix sentiment de pertinença amb el municipi; alt sentiment de pertinença amb el poble. - Poc coneixement entre entitats dels diferents pobles.
2. Manca de transversalitat dins l'Ajuntament	<ul style="list-style-type: none"> - Desconeixement dels projectes participatius que s'impulsen des de diferents àrees. - La manca de transversalitat entre àrees pot incidir en la qualitat de la participació. - La participació no s'entén com un projecte estratègic de l'Ajuntament sinó com un tema de la regidoria de Participació i Relacions Ciutadanes. - Manca de cultura participativa en el personal tècnic. - Manca de planificació d'alguns processos i espais de participació ciutadana.
3. Entitats i segmentació administrativa	<ul style="list-style-type: none"> - Atomització de les entitats. - Dificultats per fer tràmits que pot comportar desmotivació de les entitats per fer activitats. - Dificultats de coordinació entre entitats i duplicitat d'agenda d'activitats.
4. Qualitat de la participació	<ul style="list-style-type: none"> - Manca de representativitat social i discursiva. - Les entitats (en estar més informades) participen en major grau i estan més representades en els espais i processos participatius que la ciutadania a títol individual. - Manca de coneixement dels mecanismes de participació ciutadana que existeixen al municipi. - A vegades no es té la informació necessària per poder debatre i participar. - El retiment de comptes es té poc en compte i això pot comportar frustració i desencís a la ciutadania en no conèixer els resultats de la participació. - En relació als consells de poble es planteja la hipòtesi (a partir de la consulta de documentació i d'afirmacions de personal tècnic) que són espais poc representatius de ciutadania a títol individual, hi ha poca renovació dels membres i tenen una dinàmica més informativa que participativa.

3. Eixos del Pla Director de Participació Ciutadana de les Franqueses del Vallès

A partir dels quatre temes clau identificats en la diagnosi i que es poden consultar en l'informe corresponent, es defineixen **tres eixos estratègics** que estructurin el pla director de participació. Aquests són:

- **Eix 1. L'organització i el rol de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes.** El primer eix fa referència a la gestió de la participació ciutadana a les Franqueses del Vallès, i posa de manifest la necessitat d'articular respostes transversals i globals als reptes que planteja, fent referència als espais de coordinació i al treball transversal entre les diferents àrees de l'Ajuntament.
- **Eix 2. Foment del teixit associatiu.** El segon eix proposa diferents objectius i accions que vetllin per al suport i foment de la vida associativa de les Franqueses del Vallès i se centra en les relacions entre l'Ajuntament i les entitats.
- **Eix 3. Qualitat de la participació.** El tercer eix es concreta en els elements següents: qui participa; els òrgans de participació i el processos.

Cada eix estratègic té vinculat un conjunt de reptes que donen resposta als problemes detectats a la diagnosi i que són la base de les accions del pla. La relació entre els tres eixos estratègics i els reptes es pot consultar en el quadre següent:

Quadre 2. Relació dels eixos estratègics amb els reptes

EIXOS	REPTES
Eix 1. Organització i rol de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes	1. Planificar quan s'ha de promoure la participació ciutadana i en quins àmbits. 2. Definir quin ha de ser el rol de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes dins l'Ajuntament i dissenyar un model d'organització que faciliti la participació en el procés de presa de decisions.
Eix 2. Foment del teixit associatiu	3. Reordenar els canals de relació entre l'Ajuntament i les entitats (registre únic, unificació de criteris per atorgar subvencions i en la cessió d'espais) i donar eines per afavorir la participació efectiva de les entitats en el debat i la presa de decisions municipals.

Eix 3. Qualitat de la participació

- 4.** Consolidar els canals de comunicació, fer efectiu el dret d'informació com a elements previs que afavoreixen la participació.
- 5.** Introduir criteris de qualitat en els processos participatius i en els espais formals de participació.
- 6.** Vetllar perquè els canals afavoreixin la participació de perfils heterogenis i garanteixin una diversitat d'opinions i punts de vista.
- 7.** Revisar els òrgans de participació perquè siguin espais reals de participació efectiva.

Aquests eixos estratègics, principals finalitats que defineixen l'acció de govern en matèria de participació, s'estructuren en dos nivells:

- Els objectius són orientacions d'actuació dins de cada eix.
- Les accions representen el grau de concreció més elevat i estan encaminades a assolir els objectius plantejats.

3.1. EIX 1. Organització i rol de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes

La necessitat de fer real la participació de la ciutadania en la gestió dels interessos públics ha de respondre a una ferma voluntat política, a la creença que la participació és un compromís transformador que ha d'enriquir la vida política del municipi. Ara bé, una aposta per a la participació en cap cas pot ser conjuntural sinó que s'hauria d'entendre com un projecte estratègic de l'Ajuntament que estigui present en tota l'acció de govern.

El model de participació que es proposa en el Pla Director de Participació Ciutadana de les Franqueses del Vallès aposta per una organització municipal generadora d'espais de coordinació en què personal tècnic i responsables polítics se sentin partícips d'una manera de treballar participada en la qual s'obrin processos participatius i espais que involucrin la ciutadania en el disseny i la implementació de polítiques públiques.

El Pla Director de Participació Ciutadana vol reforçar els espais de coordinació i de treball transversal que facilitin la interacció conjunta de les diverses àrees que, si bé tradicionalment han anat treballant per separat, el seu tractament en conjunt permet abordar d'una manera plena les diverses qüestions que afecten al municipi i a la ciutadania en totes les seves facetes. Per garantir l'èxit del pla i de les seves accions, l'ajuntament ha de comptar amb un model organitzatiu que afavoreixi la relació i la coordinació dins i entre àrees.

El primer eix del pla es desenvolupa en dos objectius. El primer objectiu concreta diverses accions relacionades amb incorporar la perspectiva de participació ciutadana com un element

transversal i estratègic dins l'administració municipal. El segon, defineix el paper de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes dins l'organigrama municipal que esdevé un referent tècnic en matèria de participació ciutadana per totes les àrees.

Objectiu 1. Incorporar la perspectiva de participació ciutadana a totes les àrees municipals com a eina transversal i estratègica.

- **Acció 1.1. Situar l'àmbit de participació ciutadana com a àrea estratègica.**
El fet que l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes sigui un àrea per si mateixa li dóna un pes polític important i afavoreix que els projectes siguin assumits de manera conjunta.
- **Acció 1.2. Definir l'Agenda de Participació Ciutadana en els espais polítics de direcció.**
En aquests espais s'ha d'establir quins són els temes que es volen treballar de manera participada i preveure les dotacions pressupostàries necessàries per dur a terme els diferents projectes en el moment d'aprovar els pressupostos municipals.
- **Acció 1.3. Establir un protocol que defineixi la coordinació i la planificació de la participació ciutadana.**
El protocol ha de permetre planificar els processos i espais de participació que es vulguin realitzar a cada mandat i, sempre que sigui possible, anualment (coincidint amb l'aprovació del pressupost municipal). Es pot consultar el protocol a l'annex 1 del pla.
- **Acció 1.4. Generar espais d'escolta activa de la ciutadania per planificar quan s'ha de promoure la participació i en quins àmbits, tenint en compte les necessitats i demandes ciutadanes.**
Incorporar mecanismes d'escolta activa de la ciutadania per sondejar els temes a treballar de manera participada. Per exemple: a través dels consells de poble, entitats, sondeig a la web, etc.
- **Acció 1.5. Elaborar el Reglament de Participació Ciutadana.**
Finalitzar la redacció del Reglament de Participació Ciutadana que incorpora diversos mecanismes per enfortir la participació ciutadana al municipi, regula els drets de la ciutadania en matèria de participació recollits a la legislació europea, estatal i autonòmica i incorpora la regulació del registre d'entitats.
- **Acció 1.6. Difondre el Reglament de Participació i el Pla Director de Participació Ciutadana.**
Explicar el Pla Director de Participació Ciutadana dins i fora l'organització municipal, fer pedagogia i aclarir els conceptes del Reglament de Participació Ciutadana per facilitar la seva utilització.

Objectiu 2. Donar a l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes, i al seu equip tècnic, el paper d'impuls, coordinació, acompanyament i assessorament dels processos de participació ciutadana que s'obrin des de les diferents àrees de l'Ajuntament.

- **Acció 2.1. Definir les relacions de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes amb les altres àrees de l'Ajuntament.**

D'acord amb el protocol "Planificació de la participació ciutadana i coordinació amb l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes" (vegeu protocol 1 a l'apartat Annex) les relacions de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes amb les altres àrees de l'Ajuntament queden definides de la manera següent:

- o **Liderar la reflexió amb els responsables polítics a l'inici de mandat** (vinculat al pla d'actuació municipal) i durant les sessions de treball prèvies a l'aprovació del pressupost anual.
- o **Ser el referent en participació ciutadana tant a dins com a fora de l'Ajuntament.** L'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes és un recurs per a les altres àrees i per a les entitats i la ciutadania del municipi. Això no vol dir que la participació ciutadana depengui només de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes sinó que cada àrea pot planificar els seus propis processos i espais participatius en base als criteris definits al Pla Director de Participació Ciutadana.
- o **Coordinar-se amb les àrees que impulsin un procés participatiu** i definir conjuntament el paper de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes en cada projecte (assessorament, seguiment, dinamització...). En tots els projectes participatius s'hauran de definir les relacions entre els diferents agents implicats i els rols de cadascú (quines regidories s'impliquen en cada moment: informació, planificació, coordinació, etc.).
- o **Vetllar** perquè els diferents processos i espais de participació que s'impulsin des de les diferents àrees de l'ajuntament es desenvolupin segons els **criteris de qualitat** establerts en el Pla Director de Participació Ciutadana.

- **Acció 2.2. Donar a conèixer les funcions de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes.**

Per fer efectiva la participació en la presa de decisions públiques és important que estiguin molt definides les funcions de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes i que aquestes siguin conegudes tant per l'aparell polític i tècnic de l'Ajuntament com per tota la ciutadania.

3.2. EIX 2. Foment del teixit associatiu

L'associacionisme és un dels principals canals d'organització dels interessos ciutadans i facilita la participació de la població en la vida política. Un teixit associatiu ric i plural, amb una àmplia base social, pot afrontar amb més facilitat les seves necessitats col·lectives.

A les Franqueses del Vallès hi ha un teixit associatiu nombrós i actiu, que organitza activitats per a l'interès públic. Són diverses les àrees que hi tenen relació i que donen suport a les entitats, ja

sigui a través de la concessió de subvencions, de la cessió d'espais, etc. Tanmateix, l'Ajuntament no disposa d'un registre únic d'entitats ni de criteris unificats per les subvencions i per la cessió d'espais i aquest fet, a part de no permetre tenir una visió global del teixit associatiu del municipi, fa que hi ha hagi diversitat de criteris administratius entre les àrees i una segmentació del teixit associatiu.

Per aquest motiu, el segon eix del Pla Director de Participació Ciutadana es centra en dos objectius. Per una banda, re-estructurar i simplificar les relacions entre les entitats de les Franqueses i l'Ajuntament i d'altra banda visibilitzar el teixit associatiu. El pla director apunta les orientacions que hauran de guiar una regulació més concreta que es recollirà al reglament de participació ciutadana.

Objectiu 3. Redefinir la relació entre Ajuntament i entitats del municipi

- **Acció 3.1. Realitzar un procés de reflexió entre les àrees per unificar els criteris i tràmits administratius pel que fa a la relació de l'Ajuntament amb les entitats, especialment els tràmits per atorgar subvencions i la cessió d'espais i materials.**

Cal establir uns criteris municipals comuns a totes les àrees en relació a aspectes com els requisits que han de complir les entitats per inscriure's al registre, criteris per atorgar subvencions o per cedir espais. A part, cada àrea pot tenir els seus propis criteris específics per tractar les particularitats de cada àmbit en concret.

- **Acció 3.2. Crear un registre general únic d'entitats que permeti tenir una informació centralitzada i actualitzada, i revisar la classificació actual de les entitats per àmbits.**

Aquest registre únic permetria unificar els tràmits administratius i simplificar les gestions a les entitats.

- **Acció 3.3. Unificar el cens de col·lectius formalment no constituïts i establir criteris pel que fa a la seva relació amb l'Ajuntament.**

Actualment algunes àrees tenen un cens per a col·lectius formalment no constituïts. S'hauria de crear un cens únic i establir els criteris compartits per a totes les àrees de l'Ajuntament que defineixin la relació que aquests grups tenen amb l'Ajuntament, pel que fa aspectes com la cessió d'espais o la participació en les polítiques municipals.

- **Acció 3.4. Donar assessorament i organitzar formació adreçada a les entitats del municipi.**

Continuar donant suport a les entitats però d'una manera més transversal i coordinada. Es podria centralitzar la informació sobre les activitats formatives i de suport a través del registre únic. Això permetria agrupar les activitats formatives i assessoraments relatius a temes que afecten a totes les entitats, com canvis de normatives, etc. Seria una manera de sumar esforços i reordenar el suport i la formació adreçada a entitats.

Objectiu 4. Promoure la visibilitat social de les entitats.

- **Acció 4.1. Establir una eina de coordinació i visibilització de les activitats que les entitats realitzen a les Franqueses del Vallès.**

Dissenyar una agenda compartida on totes les àrees puguin veure les activitats que estan programades o bé que una persona coordini i filtri els continguts per evitar duplicar actes i l'esgotament dels serveis que s'han de mobilitzar per a l'organització d'esdeveniments (policia local, brigada municipal, etc.). Prèviament, caldria elaborar un calendari d'activitats i un mapa dels actors que organitzen activitats al municipi, tant les àrees de l'Ajuntament com les entitats. També es podria fomentar que les associacions petites que tenen objectius compartits treballassin conjuntament per tenir un major impacte en allò que organitzen.

- **Acció 4.2. Promoure trobades entre entitats del municipi.**

En els diferents pobles que configuren el municipi hi ha entitats que organitzen activitats culturals obertes als seus veïns i veïnes. Es proposa organitzar trobades periòdiques entre entitats dels diferents pobles o entre entitats del mateix àmbit amb l'objectiu d'identificar necessitats i propostes compartides, intercanviar experiències, donar a conèixer les entitats i les activitats que organitzen, entre altres. Es poden aprofitar els espais existents per no sobrecarregar.

- **Acció 4.3. Promoure la participació activa de les entitats en les accions i programes que s'impulsin des de l'Ajuntament.**

Els equips de les diferents àrees i serveis municipals han de treballar per implicar les entitats i la ciutadania en el disseny i la gestió de les polítiques públiques. Per això, cal que tinguin un bon coneixement del territori i dels seus agents, que coneguin les seves necessitats, recursos i potencialitats, i que es tinguin en compte a l'hora de dissenyar i desenvolupar accions i programes. S'han de buscar mecanismes que permetin teixir aliances entre ciutadania, entitats i administració.

3.3. EIX 3. Qualitat de la participació

Aquest eix proposa treballar aquells elements indispensables per millorar la qualitat de la participació al municipi, a partir de les conclusions extretes durant la diagnosi, tant pel que fa als espais de participació com als processos.

Se centrarà en tres àmbits clau. El primer, fa referència a un punt bàsic per a una participació de qualitat: l'accés de la ciutadania a la informació i als canals de comunicació amb l'Administració. En aquest sentit, l'Ajuntament ha d'actuar amb la màxima transparència i ha de garantir que es recullen les veus i punts de vista de tota la ciutadania implicada. Cal que es posin els canals perquè tothom pugui participar des de la seva diversitat i per assegurar l'heterogeneïtat de perfils.

El segon objectiu fa referència als òrgans estables de participació ciutadana. Les característiques de les Franqueses del Vallès, amb els seus cinc pobles, va comportar que es constituïssin consells de poble a Llerona i a Corró d'Amunt com espais que fomenten la participació del territori i fan de corretges de transmissió de la informació entre Ajuntament i ciutadania. Els dos consells de poble tenen el seu propi reglament que estableix el seu funcionament i la seva composició (limitant la participació als membres que en formen part).

En el cas dels Consells Generals dels Patronats, el Consell Escolar Municipal i el Consell de Pagesia, són espais de participació sectorials on hi ha representació de les entitats vinculades a l'àmbit. Tanmateix, es reuneixen segons estableixen els estatuts i són espais molt formals i més informatius que participatius. En canvi, la Taula d'Entitats per la Millora de Bellavista i les Comissions constituïdes per projectes concrets són espais més flexibles i dinàmics, més oberts a la participació dels veïns i veïnes.

Finalment el tercer té relació amb la qualitat dels processos de participació. En general, quan s'ha obert un procés participatiu per part de l'Ajuntament, s'ha planificat la metodologia i els canals, però s'han detectat alguns punts febles que tenen a veure especialment amb la informació i amb el retiment de comptes, dos elements indispensables per garantir la qualitat de la participació. El Pla proposa un protocol amb les fases i accions bàsiques que ha de contenir tot procés participatiu, que contempla la definició d'objectius, els recursos necessaris, la coordinació, la comunicació o l'avaluació, entre altres (vegeu annex 2).

Objectiu 5. Vetllar per afavorir la participació de perfils heterogenis i garantir l'accés a la informació de totes les persones.

- **Acció 5.1. Dissenyar un pla per conèixer els possibles públics objectius (*target*) i definir estratègies adaptades a cadascun d'ells.**

La idea és que aquest anàlisi serveixi de base per elaborar els plans de comunicació adaptats a cada procés participatiu o espai que s'impulsi des de l'Ajuntament, utilitzant aquelles estratègies més adients per als col·lectius concrets als quals es vol arribar i per garantir la diversitat d'opinions i punts de vista.

- **Acció 5.2. Crear un manual de comunicació bàsica en processos participatius destinat a totes les àrees municipals que garanteixi una informació plural i objectiva.**

És molt important que tot procés participatiu tingui el seu pla de comunicació per assegurar la transmissió de la informació en cada moment del procés i a través dels canals més adequats. Per tal que la ciutadania pugui participar, s'ha de garantir una informació accessible i entenedora i ser transparents pel que fa als objectius i a les regles del joc del procés. A banda del llenguatge, també s'haurien de tenir en compte aquells aspectes que poden suposar una barrera per la participació com els horaris o l'accessibilitat dels espais.

- **Acció 5.3. Apostar per l'ús d'una plataforma digital i dotar-la de recursos per posar a l'abast de la ciutadania tota la informació relacionada amb els processos o espais de participació ciutadana, així com obrir canals de participació en línia i interrelació amb la ciutadania.**

Tots els processos i estructures haurien de tenir el seu espai digital. Els continguts mínims serien: convocatòria pública de trobades presencials i registres públics de reunions, obrir comentaris, prioritzar propostes, ordre del dia i actes de les sessions dels consells, documentació, anuncis, etc. Es recomana que tots els canals definits al reglament de participació siguin registrats a la plataforma digital (consultes ciutadanes, iniciatives, etc.). Per facilitar-ne el seu ús, caldrà fer formació, difusió interna de la plataforma i generar un protocol per a la seva utilització.

- **Acció 5.4. Buscar eines per implicar les entitats com a altaveus de les accions participatives que es puguin desenvolupar al municipi.**

És una acció que des d'algunes àrees ja es porta a terme, però es tractaria de fer una reflexió per sistematitzar quines entitats es convoca, quan i amb quina finalitat per evitar sobrecarregar-les i analitzar quina és la seva capacitat de mobilització.

- **Acció 5.5. Promoure la participació de la infància de les Franqueses del Vallès.**

S'està valorant la creació d'un òrgan de participació infantil amb l'objectiu de donar als nens i a les nenes l'oportunitat de formar part de la societat activa, a través d'un organisme representatiu, i de recollir i posar en pràctica les seves opinions i propostes sobre el municipi. S'aconsella treballar a partir d'activitats participatives abans d'impulsar un òrgan.

Objectiu 6. Revisar els òrgans (consells, comissions, taules) de participació ciutadana

- **Acció 6.1. Treballar perquè els òrgans de participació ciutadana siguin espais reals de participació.**
 - o Revisar la **composició** dels actuals espais formals de participació (consells de poble, consells de caire sectorial, taules) per garantir que siguin espais amb perfils heterogenis i representatius i evitar la seva partidització.
 - o **Facilitar la renovació dels seus membres.** Es pot pensar en un sistema de renovació esglaonada, i evitar així la renovació de tots els participants a la vegada. D'aquesta manera es garanteix el traspàs de temes, de coneixements i d'habilitats de gestió i es facilita la possibilitat de formar part dels consells al màxim ventall d'actors o de ciutadans.
 - o Valorar el **funcionament** d'aquests espais i les dinàmiques que s'hi generen. En aquells espais on la participació sigui baixa i siguin més informatius que participatius, dotar-los d'eines i dinàmiques per generar el debat, la deliberació i el consens (sempre que sigui necessari).

- Assegurar la **visibilitat** de les tasques realitzades pels òrgans de participació ciutadana. D'una banda, els òrgans de participació haurien d'emetre una memòria anual per rendir comptes de la seva activitat. D'altra banda, l'Ajuntament hauria de d'incrementar el seu protagonisme social, amb més presència a la web de l'Ajuntament, xarxes socials i mitjans de comunicació locals.
 - **Centralitzar el mapa dels òrgans de participació existents al municipi i els temes que treballen cadascun d'ells.** Podria ser un primer pas perquè es puguin coordinar sempre que es consideri necessari a través, per exemple, de comissions o taules extraordinàries i amb objectius concrets. La idea és conèixer què es fa a cada consell per poder relacionar-se entre ells.
- **Acció 6.2. Promoure la constitució d'espais de participació puntuals i flexibles (comissions de treball i taules) per a processos participatius o projectes concrets.**
Optar per estructures participatives flexibles (tipus taules i comissions), amb un funcionament més informal, sense necessitat d'estar subjectes a reglaments. El seu caràcter més flexible facilita una participació més real i transformadora, allunyada d'espais més formals que acaben essent espais més informatius que participatius.
- Les comissions són una bona eina per fer el seguiment de projectes, tal i com s'ha pogut comprovar en projectes concrets com el procés participatiu per a dissenyar la plaça de l'Esbarjo del barri de Bellavista.
- **Acció 6.3. Valorar la creació de nous òrgans de participació ciutadana.**
Davant la necessitat de constituir nous òrgans municipals de participació ciutadana, caldria definir els seus objectius i establir criteris unificats en relació als temes a tractar, composició i funcionament, vetllant perquè siguin espais reals de participació (tal i com es defineix a l'acció 6.1.).

Objectiu 7. Assegurar la qualitat de les fases d'informació, deliberació i retorn en tots els processos participatius endegats a nivell municipal.

- **Acció 7.1. Establir un protocol específic que defineixi com hauria de ser un procés participatiu.**
Els elements que s'haurien de tenir en compte com a mínim són: els objectius i responsabilitats, els recursos necessaris, la coordinació, les fases del procés i la metodologia, el perfil de participants, el pla de comunicació, l'avaluació i el retorn (vegeu proposta de protocol 2 a l'Annex 1).

Quadre 3. Resum del Pla Director de Participació Ciutadana de les Franqueses del Vallès

EIXOS	OBJECTIUS	ACCIONS
1. Organització i rol de l'àrea de Participació Ciutadana	1. Incorporar la perspectiva de participació ciutadana a totes les àrees municipals com a eina transversal i estratègica.	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 1.1. Situar l'àmbit de participació ciutadana com a àrea estratègica. - Acció 1.2. Definir l'Agenda de Participació Ciutadana en els espais polítics de direcció. - Acció 1.3. Establir un protocol que defineixi la coordinació i la planificació de la participació ciutadana. - Acció 1.4. Generar espais d'escolta activa de la ciutadania per planificar <i>quan</i> s'ha de promoure la participació i <i>en quins àmbits</i>, tenint en compte les necessitats i demandes ciutadanes. - Acció 1.5. Elaborar el Reglament de Participació Ciutadana. - Acció 1.6. Difondre el Reglament i el Pla Director de Participació Ciutadana.
	2. Donar a l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes i al seu equip tècnic el paper d'impuls, coordinació, acompanyament i assessorament dels processos de participació ciutadana que s'obrin des de les diferents àrees de l'Ajuntament.	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 2.1. Definir les funcions de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes i la seva relació amb les altres àrees. - Acció 2.2. Donar a conèixer les funcions de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes.
2. Foment del teixit associatiu	3. Facilitar i unificar els tràmits administratius a les entitats.	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 3.1. Realitzar un procés de reflexió entre les àrees per unificar els criteris administratius pel que fa a la relació de l'Ajuntament amb les entitats, especialment els tràmits per atorgar subvencions i la cessió d'espais i materials. - Acció 3.2. Crear un registre general únic d'entitats que permeti tenir una informació centralitzada i actualitzada, i revisar la classificació actual de les entitats per àmbits. - Acció 3.3. Unificar el cens de col·lectius formalment no constituïts i establir criteris pel que fa a la seva relació amb l'Ajuntament. - Acció 3.4. Donar assessorament i organitzar formació adreçada a les entitats del municipi.
	4. Promoure la visibilitat social de les entitats.	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 4.1. Establir una eina de coordinació i visibilització de les activitats que realitzen les entitats a les Franqueses del Vallès. - Acció 4.2. Promoure trobades entre entitats del municipi.

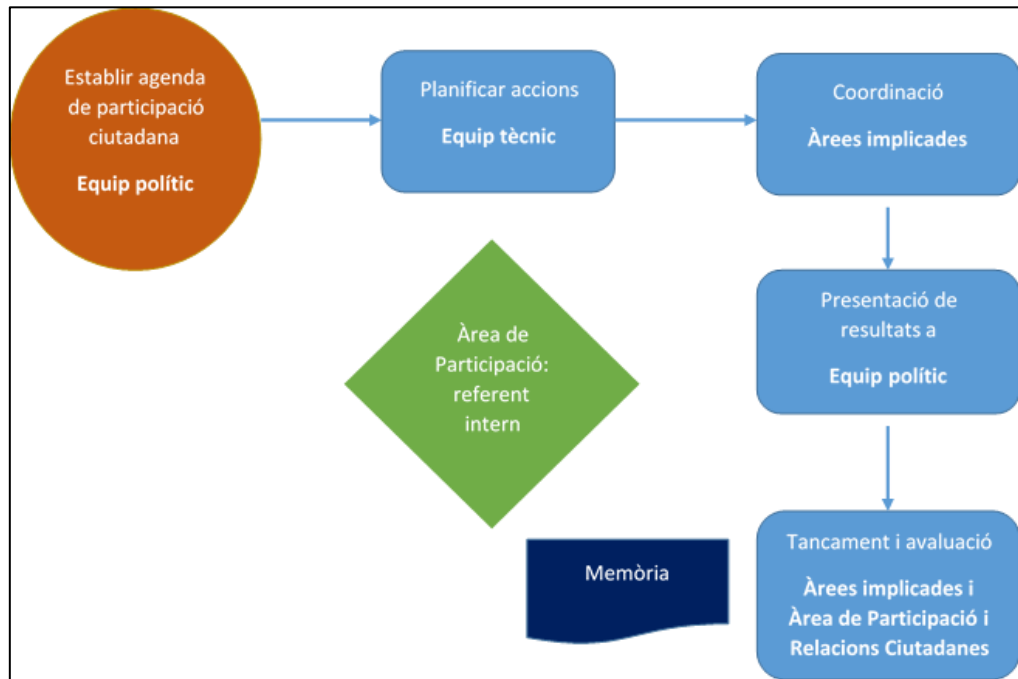
		<ul style="list-style-type: none"> - Acció 4.3. Promoure la participació activa de les entitats en les accions i programes que s'impulsin des de l'Ajuntament.
3. Qualitat de la participació	5. Vetllar per afavorir la participació de perfils heterogenis i garantir l'accés a la informació de totes les persones.	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 5.1. Dissenyar un pla per conèixer els possibles públics objectius (<i>target</i>) i definir estratègies adaptades a cadascun d'ells. - Acció 5.2. Crear un manual de comunicació bàsica en processos participatius destinat a totes les àrees municipals que garanteixi una informació plural i objectiva. - Acció 5.3. Apostar per l'ús de la plataforma digital i dotar-la de recursos per posar a l'abast de la ciutadania tota la informació relacionada amb els processos o espais de participació ciutadana, així com obrir canals de participació en línia i interrelació amb la ciutadania. - Acció 5.4. Buscar eines per implicar les entitats com a altaveus de les accions participatives que es puguin desenvolupar al municipi. - Acció 5.5. Promoure la participació de la infància de les Franqueses del Vallès.
	6. Revisar els òrgans (consells, comissions, taules) de participació ciutadana	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 6.1. Treballar perquè els òrgans de participació ciutadana siguin espais reals de participació. - Acció 6.2. Promoure la constitució d'espais de participació puntuals i flexibles (comissions de treball i taules) per a processos participatius o projectes concrets. - Acció 6.3. Valorar la creació de nous de participació ciutadana.
	7. Assegurar la qualitat de les fases d'informació, deliberació i retorn en tots els processos participatius endegats a nivell municipal.	<ul style="list-style-type: none"> - Acció 7.1. Establir un protocol específic que defineixi com hauria de ser un procés participatiu.

Annex. Proposta de protocols

Proposta de protocol 1. Planificació i coordinació amb l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes

1. **Establir l'Agenda de Participació Ciutadana i planificar la participació en els espais polítics de direcció.** Definir els programes i projectes que es desenvoluparan amb participació ciutadana a partir de les propostes dels regidors i regidores, i preveure'n el pressupost en el moment d'aprovar el pressupost municipal. L'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes ha de liderar aquesta reflexió a l'inici de mandat (vinculat al pla d'actuació municipal) i durant les sessions de treball prèvies a l'aprovació del pressupost anual.
2. **Posar en comú l'Agenda de Participació Ciutadana** i la planificació de les accions participatives amb l'equip tècnic municipal.
3. L'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes serà el **referent intern en participació ciutadana**, per això es requereix que les altres àrees n'estiguin informades i poder disposar dels recursos necessaris.
4. **Coordinació entre àrees implicades en els processos participatius.** Les àrees que vulguin impulsar un procés participatiu hauran de coordinar-se amb l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes. L'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes liderarà aquesta coordinació i vetllarà perquè es duguin a terme les reunions necessàries i perquè els projectes segueixin criteris de qualitat (definitos en un protocol d'actuació). En cada cas es decidirà el paper de l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes (assessorament, seguiment, dinamització...).
5. Al finalitzar els projectes, es presentaran els resultats a l'equip de govern.
6. Les àrees que hagin impulsat el procés participatiu faran una reunió de tancament i d'avaluació amb l'àrea de Participació i Relacions Ciutadanes per posar en comú la memòria participativa.

Quadre 4. Protocol Coordinació i Planificació

Proposta de protocol 2. Com organitzar un procés de participació ciutadana

1. **Objectius i responsabilitat.** De forma prèvia a l'inici de cada procés, els responsables polítics i tècnics hauran d'acordar quins són els objectius i finalitat del procés participatiu (si es vol diagnosticar, proposar...) i determinar quines són les àrees municipals implicades i l'àrea responsable del procés (identificant el responsable polític i tècnic).
2. **Recursos humans i econòmics amb els que es compta.** Definir de quins recursos tècnics i econòmics es disposa. Identificar els tècnics que dinamitzaran el procés participatiu i si es necessita suport extern.
3. **Coordinació entre àrees.** Especificar les àrees i espais de participació que intervindran en algun moment del procés participatiu i establir mecanismes de coordinació entre elles. En cada procés participatiu també caldrà definir qui farà la funció de coordinació, de seguiment, etc.
4. **Definir les fases del procés (pla de treball i calendari) i la metodologia.** Tot procés haurà de tenir una fase informativa, una participativa i una de retorn dels resultats. Per cadascuna de les fases caldrà preveure material de suport informatiu, quines dinàmiques participatives i de debat es dissenyen, com es fa el retorn dels resultats als participants.
5. **Perfils participants, comunicació i convocatòria.** El procés participatiu haurà de definir un mapa d'actors per identificar diferents perfils als quals es vol arribar: personal tècnic, polítics, entitats, ciutadania a títol individual. I identificar a qui es vol implicar en cada fase del procés. Es vetllarà per obtenir la visió dels diferents perfils de població, heterogeneïtat.
6. **Definir pla de comunicació.** L'Ajuntament o àrea responsable del projecte, informarà a l'inici del procés i mitjançant els canals de comunicació acordats, del marc i dels límits del debat (què es debatrà, com fer-ho, què no és objecte del debat, etc.)
7. **Mecanismes d'avaluació.** D'igual manera, i amb voluntat de millora, en cada procés es determinarà el sistema d'avaluació que s'utilitzarà per a valorar el seu funcionament (ja sigui a través de qüestionaris, sessions de treball, etc.)
8. **Execució de totes les accions planificades.** Portar a terme la coordinació i el seguiment de les diferents fases del procés, fent especial incidència en la comunicació tant interna com externa. Caldrà tenir en compte aspectes contemplats al pla de comunicació com l'escolta activa, l'establiment dels canals adequats al perfil al qual es vol arribar, l'eliminació de barreres als espais participatius, l'ús d'un llenguatge entenedor, etc.
9. **Elaborar una memòria participativa.** En finalitzar cada procés, s'elaborarà un informe final o memòria de participació, que reculli tots els resultats obtinguts, les actuacions realitzades i el perfil de les persones que han participat.
10. **Retorn.** En finalitzar un procés, i un cop es disposi de l'informe final, es faran públics els resultats obtinguts (ja sigui a través de la publicació de l'informe al web municipal, roda de premsa,...). Així mateix, l'Ajuntament haurà d'informar d'aquelles aportacions que seran

incloses en el projecte que s'ha sotmès a debat, i de les aportacions que han estat rebutjades, argumentant els motius.

Quadre 5. Protocol procés de participació

ABANS D'INICIAR EL PROCÉS	
1	Definir objectius i finalitats. Determinar àrees implicades i àrea responsable del procés.
2	Definir recursos tècnic i econòmics. Identificar equip dinamitzador (intern/extern).
3	Identificar àrees i espais de participació. Definir mecanismes de coordinació.
4	Definir fases del procés (informativa, participativa i retorn). Establir metodologia.
5	Definir mapa d'actors: identificar perfils als quals es vol arribar. Establir canals / convocatòria.
6	Definir el pla de comunicació: moments, canals, llenguatge.
7	Determinar els sistemes d'avaluació (qüestionaris, reunions, indicadors, etc.).
DURANT EL PROCÉS	
8	Execució de totes les accions planificades, fent especial incidència en la comunicació interna i externa.
UN COP FINALITZAT EL PROCÉS	
9	Elaborar una memòria participativa (actuacions, resultats i perfils de participants).
10	Retorn: fer públics els resultats obtinguts i informar de les aportacions incloses i rebutjades.